

Comentarii la propunerea de modificare a legii 8/1996
Formulate de Asociatia pentru Tehnologie si Internet (APTI) si Organizatia Romana pentru
Drepturile de Utilizator (ORDU)
23.09.2010

Apreciem unele propuneri de modificare ale legii 8/1996, ca si punerea proiectului de lege spre dezbateri publice. Avind in vedere dimensiunile semnificative ale legii 8/1996, ca si numeroasele modificari facute – unele de natura sa afecteze in mod fundamental activitatile culturale, educative sau de acces la domeniul public – va facem propunerea de a desfasura sau participa la o serie de dezbateri publice in acest sens care sa contureze mai bine posibilele solutii pe care Ministerul Culturii si Patrimoniului National le poate aduce in acest domeniu.

Ne referim in special la citeva subiecte extrem de importante (punctul A) avind in vedere interesul nostru pentru o politica publica clara in domeniul dreptului de autor, care sa respecte o balanta intre drepturile titularilor drepturilor de autor si drepturile publicului larg de acces la cultura si educatie fundamentate in articolele 32 si 33 din Constitutia Romaniei.

In acest sens facem urmatoarele comentarii pe textul propus de Ministerul Culturii in data de 25 August 2010 (numit Varianta1) :

A. Chestiuni esentiale de dezbatut si lamurit.

1. **In primul rind consideram improprie modificarea art. 25 alin. 1 in versiunea actuala.** Noi sustinem ca printr-un text de lege ordinara nu se poate deroga de la dispozitiile exprese a unei legi organice (cum este Codul Civil), ca atare solutia logica pentru drepturile patrimoniale de autor ale operelor ai caror autori au decedat fara mostenitori este ca acestea sa apartina societatii, adica sa cada in domeniul public, putind fi utilizate in mod liber de orice persoana.
2. **Apreciem introducerea articolului 110¹ prin care se definesc operele orfane, dar in acelasi timp propunem si reglementarea statutului lor prin actuala lege.** Astfel, legea ar trebui sa permita utilizarea gratuita a oricarei opere in scop *ne-comercial*, iar pentru utilizarea in scop *comercial* ar trebui platite niste **remuneratii fixe** stabilite de ORDA, care sa ajunga catre o institutie de stat care finanteaza proiecte culturale (cum ar fi Administratia Fondului Cultural National) si nu in bugetul organismelor de gestiune colectiva, care realizeaza actiuni doar in interesul membrilor lor, nu in interesul cultural general.

B. Alte chestiuni de modificat

- **Renuntarea la modificarea art 14⁴ alin 3** pe motivul ca ar impiedica accesul la cunoastere prin stabilirea unor noi taxe indirecte (remuneratii) care sunt greu de platit in contextul socioeconomic actual, in special de bibliotecile publice, dar si de catre cele universitare. Trebuie tinut cont de faptul ca aceste biblioteci sunt subfinantate, iar o astfel de taxa indirecta le-ar pune in incapacitate de functionare. Consideram ca ar trebui ceruta in mod expres, de catre Ministerul Culturii si Patrimoniului National, opinia catorva biblioteci universitare si publice, dar si pe cea e Bibliotecii Nationale pentru a intelege impactul social al acestui articol. Totodata, amintim ca aceasta taxa indirecta nu este aplicata decat in cateva dintre statele Uniunii Europene (Franta, Slovenia) si nu a fost recomandata expres de catre vreun document al Comisiei Europene sau al Parlamentului European.
- **Consideram utila distinctia facuta intre comunicarea publica si punerea la dispozitia publicului, dar definitiile trebuie corelate intre ele pentru a putea fi interpretate corect si coerent.**
Astfel comunicare publica este definita ca „*orice comunicare a unei opere (...) inclusiv cea*

realizata prin rețele de calculatoare sau Internet” in vreme ce si punerea la dispozitia publicului este definita ca „orice comunicare a unei opere (...) inclusiv prin Internet (...) astfel încât oricare dintre membrii publicului să poată avea acces la aceasta din orice loc sau în orice moment ales în mod individual.” Doar ca pe Internet, in mod normal – orice utilizator are acces la un anumit continut in orice loc sau in orice moment ales individual. Ca atare consideram ca trebuie sa fie facuta o clarificare terminologica, inclusiv prin renuntarea la termenul de „Internet” (care „este o retea de calculatoare” si a carui utilizare ar insemna incalcarea principiului de neutralitate tehnologica) si utilizarea terminologiei specifice din domeniul comunicatiilor electronice. De asemenea, nu exista „un loc” pe Internet, este o notiune gresita din punct de vedere al ontologiei electronice si care va introduce erori in rationamentul juridic.

- **Sustinem ne-modificarea art. 33 litera f.** Si pastrarea operei artei fotografice disponibila in mediul public in cadrul acestei exceptii.
- **Suntem pe deplin de acord cu dispozitia introdusa prin noul art. 33 alin. 5 care va permite accesul facil la bazele de date cu opere finantate din bani publici si realizate sub regimul vechilor legislatii din domeniu.** In schimb, consideram ca trebuie intarit acest articol prin stabilirea unei exonerari de plata a remuneratiei pentru a utilizare in scop *ne-comercial* a acestor opere. De asemenea acest articol ar trebui sa se aplice doar pentru operele care nu sunt deja in domeniul public.
- **Modificarea art. 34 de la „aparatele concepute pentru realizarea de copii” catre „aparatele care permit realizarea de copii” largeste in mod abuziv si nejustificat categoria „aparaturilor” pentru care se va plati remuneratia compensatorie pentru copia privata.** Astfel cvasi-totalitatea aparatelor electronice de orice fel comercializate in Romania care au capacitatea de a stoca date in format digital „permit” realizarea de copii.
- **Introducerea noului alineat al art. 106⁵ poate sa fie utila, mai ales in sensul excluderii fonogramelor ne-comerciale de la obligatia de gestiune colectiva, dar consideram ca termenul de „cantitate suficienta” este imprecis si da nastere la interpretari si in consecinta probleme in negocierile pentru stabilirea remuneratiilor.** „(5) În sensul prezentei legi, o fonogramă se consideră publicată în scop comercial atunci când exemplarele acesteia sunt oferite publicului în cantitate suficientă.”
- **Apreciem noile modificari cu privire la termenele de desfasurare a negocierilor pentru stabilirea remuneratiilor, dar in acelasi timp consideram ca acestea ar putea fi marite si mai mult.** Experienta noastra practica ne-a aratat ca pentru un utilizator sau asociatie cu resurse limitate sau pentru care aceste negocieri nu reprezinta o prioritate, este greu in a face fata unor negocieri pe un termen redus de timp. (Ne referim la termenele din art. 131² alin. 1 – care ar trebui sa fie de 60 de zile, alin. 5 – 15 zile lucratoare, alin 7 – am propune sa fie zile lucratoare si nu calendaristice). Apreciem extrem de utila in special publicarea propunerii de metodologii pe site-ul ORDA si al organismului de gestiune colectiva care a propus-o. De asemenea trebuie pastrat termenul de 3 ani de la art 107. alin. 4.
- **Consideram nefavorabila modificarea punctelor 56 si 57 din legea de modificare care inlocuiesc termenul de „in scop comercial” cu „la scara comerciala”.** In fapt inasprirea inutila a legii 8/1996 (care si asa sufera in mod evident la aplicare, din cauza conditiilor socio-economice si a dezvoltarilor tehnologice) nu face decit sa lungeasca inutil scopul unor infractiuni care au relevanta doar daca se produce un cistig economic direct din activitatea respectiva.
- **Introducerea art. 145 alin. 4 ridica probleme prin ne-corelarea cu dispozitiile legii 161/2003,** ca si prin lipsa explicitarii aplicarii acestui articol doar la infractiunile prevazute in aceasta lege si doar la sistemele informatice detinute de catre persoana investigata. In caz contrar orice sistem informatic care ar apartine unor terte persoane ar putea fi supus unei perchiztii abuzive. Tocmai pentru a identifica in mod exact cine este detinatorul legal al unor asemenea sisteme informatice (care devin din ce in ce mai putin fixe), **consideram ca este importanta**

pastrarea unei distinctii intre autorizatia de perchezitie domiciliare si cea pentru accesul in sistem informatic.

Propunerea actuala este: „Ori de câte ori autorizația de percheziție domiciliară este dispusă pentru constatarea unei infracțiuni săvârșite prin intermediul unui sistem informatic, se prezumă că este dispusă și pentru accesul în orice sistem informatic ce se găsește în acel domiciliu.”

Va multumim pentru luarea in considerare a acestor opinii si ne exprimam deschiderea pentru participare la orice dezbateri realizata pe subiectul modificarii legii 8/1996 sau a legislatiei din domeniul dreptului de autor.

Cu deosebit respect,

Bogdan Manolea din partea Asociației pentru Tehnologie și Internet

bogdan.manolea@apti.ro

0721 205 603

Constantin Vica din partea Organizației Române pentru Drepturile de Utilizator

constantin.vica@gmail.com

0724 364 901